

Forfatter: Knudsen, Jakob

Titel: Udrag fra Gjæring (Danske Klassikere)

Citation: Knudsen, Jakob: "Gjæring Afklaring", i Knudsen, Jakob: *Gjæring Afklaring*, udg. af Poul Zerlang , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1988, s. 63. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-knudsenj01val-shoot-idm140346606338640/facsimile.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Gjæring Afklaring

ne var nedstyrtede. Og han følte ganske tydeligt – uden at dette dog kunde blive til en reddende Tanke for ham – at den ubestemte Frygt for Skyld, der tyngede paa ham, var ligefrem Afgrundens-Svimmelhed, det var den sugende Rædsel, som Afgrundens blotte *Næthed* havde voldt hos ham. «Den Mand, som første Gang havde bragt urene Tanker ind i Gjertruds Sind?» – Nej, han turde ikke tænke derover – han blev gal, det følte han. Han maatte finde sig i denne dumpe, navnløse Frygt, – hvorlænge, vidste han ikke. –

Det viste sig nogle faa Dage efter, at Karls Fader fik Ret: Anton kom hjem fra Arresthuset paa Gienstrupgaard. Hans Arrestation havde beroet paa en ren Fejltagelse. Gjertrud kunde umulig have kvalt noget Barn – hellerikke efter Antons Opfordring – da hun var kommen flere Maaneder for tidlig. Hele Snakken beroede paa, at Lars Nielsens meget indskrænkede Kone havde misforstaaet en Udtalelse af Gjertrud, kort før dennes Nætkonst. – –

Karl følte sig forunderlig lettet i Sindet den Morgen, da disse Nyheder blev fortalt paa Holtinggaard. – Men det varede kun til om Eftermiddagen; da blev det meddelt, at nu var Gjertrud bleven piudselig syg og levede næppe til Aften.

Gang paa Gang tænkte han: det kommer mig jo ikke det mindste ved. Men Afgrunden sugede ham alligevel til sig, det var, ligesom han *skulde* ned i den noprettelige Jammer. – Han kunde næsten ikke holde sine Tanker samlede den Eftermiddag i Skolen hos Frøken Viinding.

Og saa skal det netop træffe sig hverken værre eller bedre, end at de den Eftermiddag er naaet til 2den Dels 4de Kapitel i Ingemanns «*Landsbybørnene*», hvor der fortælles om Justitsraad Kyngs Møde med den smukke Dorthes Moder ved Galgebakken: Han havde for 28 Aar siden i ungdommelig Overgivenhed kysset Dorthes; otte Aar efter maatte han som Herredsfoged domme hende til Døden for Barne-mord. Og nu tyve Aar efter dette møder han hendes halvt vanvittige Moder, der raaber til ham: «Hvem var Skyld i alle hendes Synder? over hvis Hoved kommer de smaa Børns Blod? Hvem tændte Helvedsbranden i det unge Blod? Hvem forraadte hendes Sjæl og gav hende Djævelen i Vold med Judas-Kysset? – – – – Hans Navn var, saamand, hendes sidste Ord i Fangehullet, den Dag de agede hende til Galgebakken. – Kyng! Kyng! lille Henrik Kyng! sukkede hun, skal Du nu domme den smukke Dorthes fra Livet?»

Karl følte, at han blev drivvaad af Sved, og dog kunde han næppe holde sine Tænder fra at klapre.

Hér havde han det jo klart og tydeligt: Hvem var den Mand, som første Gang havde bragt urene Tanker ind i Gjertruds Sind? – Den Mand var jo den egentlig skyldige. Det var ham bedre, at han aldrig var født.

Ræsten af Timen maatte han anvende al sin Tanke og Energi for blot ikke at bryde ud i Krampegraad. Han mærkede, den sad ham i Halsen.

Da Timen var til Ende, og Børnene, som sædvanlig, gik igennem Dagligstuen for at komme ud i Entreen efter deres Tøj, – saa Karl Kathrine, der sad med sin lille Broder Morten paa Skjodet.

»Nu er Gjertrud død,« sagde hun, nærmest henvendt til Anna og Karen. – –

Karl gik, uden at se til højre eller venstre, som en, der faar ondt og vil hen i Skjul, – ud i Entreen, ud af Præstegaarden, – og saa løb han – ak! hvad han kunde – om i den store Lade hjemme, gik langt ind paa Høgulvet, og borede sig ned et Sted henne ved Taget.

Det blev bælgmørkt derude i Laden, og det blev langt over The-tid, og Karl frøs, saa han rystede. Men han var langt paa den anden Side af alle den Slags Ting.

Saa blev der endelig raabt paa ham inde i Laden. Det var Forvalte-rens Stemme. Og Karl havde alierede svaret: Ja, inden han fik tænkt paa, om han vilde eller ej.

»Hvor er Du?« lød det nu ganske nær ved. Og han maatte frem. – »Din Fader er vred paa Dig, Karl; han har været nede ved Fjorden og set efter Dig.« –

Karl maatte gaa lige ind paa sin Faders Kontor.

»Men hvad Fanden er 'et, Du finder paa!« sagde denne, – men boldt i det samme forundret inde et Øjeblik, – »og hvordan Pøkker er 'et, Du ser ud?«

Karl kunde ikke svare noget.

»Er Du syg, Dreng?«

»Fæ'er! Fæ'er!« raabte Karl, brast ud i voldsom Hulken og greb sin Fader om Livet, hvad han aldrig før i sine Dage havde gjort.

»Nej, hør nu – hvad, hvad er dethér!« sagde Proprietær Wintnap og førte Drengen hen til Sofaen. »Lad os sidde ned til 'et.«

»Aa, det er Gjertrud!«